

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ζωή και θάνατος
του Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

Ψ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ζωή και θάνατος του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Φίλιππος Φιλίππου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνια Λαδοπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Φίλιππος Φιλίππου, 2013

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2013

ISBN 978-618-01-0082-2

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121

144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1

106 79 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head office: 121, Tatoiou Str.

144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 1, Mavromichali Str.

106 79 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ζωή και θάνατος
του Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου

ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Οι Κνίτες, τέκνα της ανάγκης ή ώριμα τέκνα της οργής;
Πυξίδα, 1983, Νεφέλη, 1984.

Ιδανικοί αυτόχειρες ή ζήτω ο θάνατος, Νεφέλη, 1984.

Οι εραστές της θάλασσας ή Το βιβλίο του άγνωστου ναύτη, Νέα Σύνορα – Α. Α. Λιβάνη, 1986 και 1992.

Το τέλος μιας περιπλάνησης, Νέα Σύνορα – Α. Α. Λιβάνη, 1987, και με τίτλο *Ο οργισμένος έφηβος*, ΑΛΔΕ, 2010.

Κύκλος θανάτου, Το Κλειδί – Α. Α. Λιβάνη, 1987,
Πύλη, 2007.

Το χαμόγελο της Τζοκόντας, Το Κλειδί –
Α. Α. Λιβάνη, 1988, Βήμα Νουάρ, Δ.Ο.Λ., 2011.

Το μαύρο γεράκι, Πόλις, 1996.

Ο πολιτικός Νίκος Καββαδίας, Άγρα, 1996 και 2010.

Αντίο, Θεσσαλονίκη, Πόλις, 1999.

Ομόνοια 2000 – Ταξίδι στον ομφαλό της Αθήνας,
Άγρα, 2000.

Οι τελευταίες ημέρες του Κωνσταντίνου Καβάφη,
Πατάκης, 2003.

Νέα Υόρκη, Καλοκαίρι και μοναξιά, Πατάκης, 2005.

Κωνσταντίνος Θεοτόκης, σκλάβος του πάθους,
Ηλέκτρα, 2006.

Ο θάνατος του Ζορμπά, Πατάκης, 2007.

Ο άντρας που αγαπούσαν οι γυναίκες, Πατάκης, 2009.

Ο ερωτευμένος Ελύτης, Ψυχογιός, 2011.

*Πάντοτε με μια λέξη μες στα δόντια του άσπαστη κειτάμενος
Αυτός
ο τελευταίος Έλληνας!
(Οδυσσέας Ελύτης, Θάνατος
και ανάστασις του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου)*

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Παραμονή της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης

*Και ήταν οι καιροί που η Πόλη
πόρνη σε μετάνοιες ξενυχτούσε,
και τα χέρια της δεμένα τα κρατούσε,
και καρτέραγ' ένα μακελάρη. [...]
Και καρτέραγε τον Τούρκο να την πάρη.*

(Κωστής Παλαμάς, Ο δωδεκάλογος του γύφτου)

ΕΝΑ

Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος στην τελευταία Θεία Λειτουργία

Η Δευτέρα 28η Μαΐου ήταν μια δύσκολη ημέρα για τους κατοίκους της Κωνσταντινούπολης. Το πρωί έγινε μια μεγάλη λιτανεία για τον εξευμενισμό της Θεομήτορος, της προστάτιδας της πόλης. Οι πιστοί έκαναν το γύρο των τειχών κρατώντας εικόνες και λάβαρα, ψάλλοντας και υμνολογώντας· απευθύνονταν στον Θεό ώστε να γίνει το θαύμα. Μικρά παιδιά, ντυμένα στα λευκά, κρατούσαν τα ιερά σκεύη με τα λείψανα των αγίων που συγκεντρώθηκαν από τους ναούς. Πίσω τους πήγαιναν νέοι με τις εικόνες της Παναγίας στους ώμους· η Θεοτόκος επί πολλούς αιώνες είχε σώσει την πόλη από τους εχθρούς της. Όλοι έλπιζαν πως θα την έσωζε κι αυτή τη φορά.

Στη λιτανεία πήραν μέρος άνθρωποι κάθε ηλικίας, άντρες, γυναίκες και παιδιά, με επικεφαλής τους αρχιερείς και τον κλήρο. Έλειπαν όμως οι καλύτεροι, οι δυνατότεροι· όσοι μπορούσαν να κρατήσουν όπλο βρισκόνταν πάνω στα τείχη περιμένοντας την επίθεση. Οι ιερείς θυμιάτιζαν και η μοσχοβολιά του λιβανιού αναμειγνυόταν με τις

ευωδιές από τους ανθισμένους κήπους. Πλούσιοι και φτωχοί, άνθρωποι της αυτοκρατορικής Αυλής και τεχνίτες, πρίγκιπες και ψαράδες, καλλιτέχνες καιπραματευτάδες περιφέρονταν στους δρόμους, ψάλλοντας τροπάρια.

«Κύριε, ελέησον, Κύριε, ελέησον», ανέκραζαν.

Ο αυτοκράτορας, ντυμένος σαν κοινός θνητός, οδηγούσε την πομπή με ιεροπρεπή βηματισμό· η λιτανεία γινόταν κατά διαταγή του. Θεωρούσε πως η θρησκεία στήριζε τους αδύναμους, κρατούσε τους απείθαρχους σε τάξη και πρόσφερε ελπίδες σε όσους τις είχαν χάσει. Ανεξάρτητα από το αν ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος πίστευε στα θαύματα ή όχι, ο ίδιος ήταν αυτάρκης, κι έχοντας συνείδηση της πραγματικότητας δε χρειαζόταν παρηγοριά. Οργανώνοντας λιτανείες, εναρμονιζόταν με τα αισθήματα και τις επιθυμίες του λαού, ακόμα κι αν δεν πίστευε πως ήταν αποτελεσματικές.

Κάπου τετρακόσια χρόνια μετά, ο Καρλ Μαρξ έγραψε: «Η θρησκεία είναι ο αναστεναγμός του καταπιεσμένου πλάσματος, η θαλπωρή ενός άκαρδου κόσμου, το πνεύμα ενός κόσμου απ' όπου το πνεύμα έχει εκλείψει». Και πρόσθεσε: «Η θρησκεία είναι το όπιο του λαού»¹. Ο φιλόσοφος εννοούσε πως η θρησκεία επινοήθηκε για τους δυστυχείς, εκείνους που αναζητούν την ευτυχία, που προσδοκούν έναν κόσμο καλύτερο από εκείνον στον οποίο ζουν. Με λίγα λόγια, ήθελε να πει πως η θρησκεία παρηγορεί, πως περιορίζει τη θλίψη των καταφρονεμένων.

Ο Λένιν ήταν πιο συγκεκριμένος απέναντι στη θρησκεία: «*Πίσω από κάθε εικόνα του Χριστού, πίσω από κάθε εικόνα του Βούδα, αντικρίζουμε μόνο τη βίαιη κίνηση του κεφαλαίου*», ισχυρίστηκε.

Αργότερα, ο αυτοκράτορας σύναξε τους άρχοντες και τους αξιωματούχους του για να τους μιλήσει. Ανάμεσά τους ήταν Παλαιολόγοι, Καντακουζηνοί, Λασκάρεις, Κομνηνοί, Νοταράδες. Δεν ήθελε να τους απειλήσει, ούτε να τους εξαναγκάσει να υπακούσουν στις διαταγές του. Το κύριο μέλημά του ήταν να τους επισημάνει την κρισιμότητα των στιγμών· η Πόλη είχε μεν πολιορκηθεί με αγριότητα κι άλλες φορές, αλλά τώρα ο κίνδυνος ήταν πιο άμεσος παρά ποτέ.

Ο Κωνσταντίνος σκόπευε να τους εμψυχώσει, ν' αγγίξει τις ευαίσθητες χορδές τους. Σύμφωνα με τον Γεώργιο Φραντζή, έναν από τους τέσσερις Βυζαντινούς χρονικογράφους της Άλωσης, τους είπε: *«Διά τούτο λέγω και παρακαλώ υμάς ίνα στήτε ανδρείως και μετά γενναίας ψυχής, ως πάντοτε έως του νυν εποιήσατε, κατά των εχθρών της πίστεως ημών. Παραδίδωμι δε υμίν την εκλαμπροτάτην και περίφημον ταύτην πόλιν και πατρίδα ημών και βασιλεύουσαν των πόλεων».*

Τι ήθελε να πει; Νομίζω ότι προσπάθησε να τους πείσει πως ήταν σύντροφός τους κι όχι ένας δυνάστης. Ζήτησε να τον κατανοήσουν ώστε να αντιμετωπίσουν τον εχθρό. Επιχείρησε να κεντρίσει το φιλότιμό τους.

Ο Φραντζής, φίλος του Κωνσταντίνου παιδιόθεν, θυμάται πως τους τόνισε: *«Αδελφοί, ότι διά τέσσαρά τινα οφειλέται κοινώς εσμέν πάντες ίνα προτιμήσωμεν αποθανείν μάλλον ή ζην, πρώτον μεν υπέρ της πίστεως ημών και ευσεβείας, δεύτερον δε υπέρ της πατρίδος, τρίτον δε υπέρ του βασιλέως ως χριστού κυρίου, και τέταρτον υπέρ συγγενών και φίλων».*

Ηχεί κάπως περίεργα αυτό το «υπέρ του βασιλέως ως χριστού κυρίου». Μολονότι ο Φραντζής εκείνες τις ημέρες

βρισκόταν συνεχώς κοντά του, ας αμφιβάλλουμε για πολλά από όσα έγραψε: ήταν υπερβολικά θρήσκος και, σε αντίθεση με τον αυτοκράτορα, είχε μεταφυσικές ανησυχίες.

Αφού επαίνεσε την ανδρεία τους, ο Κωνσταντίνος τούς δήλωσε πως ήταν άξιοι της εμπιστοσύνης του. Μετά περιέγραψε με μελανά χρώματα τους εχθρούς: τους χαρακτήρισε δόλιους και αφερέγγυους, συμπεριφέρονταν με βαναυσότητα και έπαρση.

«Είμαστε λίγοι», τους θύμισε. «Είμαστε όμως επιδέξιοι, δυνατοί, καλά προετοιμασμένοι και ικανοί για μεγάλα έργα».

Μετά τους έδωσε οδηγίες για τη μάχη.

«Με τις ασπίδες σας να καλύπτετε καλά τα κεφάλια σας στις συμπλοκές», τους συνέστησε. «Οι περικεφαλαίες και οι σιδερένιες πανοπλίες σας θα είναι αρκετά χρήσιμες: οι αντίπαλοι δεν έχουν τέτοια εξαρτήματα ούτε ξέρουν να τα χρησιμοποιούν». Και πρόσθεσε: «Εξάλλου, είστε προστατευμένοι πίσω από τα τείχη».

Εκείνοι τον άκουγαν προσεκτικά. Ο Κωνσταντίνος, ηγέτης που μπορούσε να πείθει χωρίς να δημαγωγεί, είχε την ικανότητα και να εμπνέει. Κανένας δεν τόλμησε να τον διακόψει, να πει πως η μάχη ήταν άνιση, πως ο εχθρός ήταν πολυπληθέστερος.

Στη συνέχεια, τους παρότρυνε να μιμηθούν τους λίγους ελέφαντες των αρχαίων Καρχηδονίων που μόνο με τη φωνή και την όψη τους έτρεψαν σε φυγή μέγα πλήθος ρωμαϊκού ιππικού.

«Εμείς που είμαστε κύριοι των ζώων μπορούμε να κάνουμε περισσότερα», τους είπε. Και συμπλήρωσε: «Οι αντίπαλοί μας είναι χειρότεροι από ζώα. Φανταστείτε πως

παίρνετε μέρος σε κυνήγι αγριόχοιρων· πρέπει να τους δώσετε να καταλάβουν πως δε μάχονται με ζώα χωρίς λογική, όπως αυτοί, αλλά με άρχοντες και με αφέντες, απογόνους των Ελλήνων και των Ρωμαίων».

Ο αυτοκράτορας, που γνώριζε τα σχέδια του Μωάμεθ, σκιαγράφησε την προσωπικότητα του νεαρού σουλτάνου με τον πολύπλοκο ψυχισμό, χαρακτηρίζοντάς τον αδίστακτο.

«Εξαιτίας των φιλοδοξιών του, αθέτησε τους όρκους του», τους δήλωσε. «Διέλυσε την αγάπη μεταξύ των δύο λαών, του ελληνικού και του τουρκικού, που επί αιώνες ζούσαν μονοιασμένοι δίπλα δίπλα. Θέλει να μας καταπιεί και σκοπεύει να υποδουλώσει την πόλη».

Στο τέλος, τους τόνισε: «Οφείλουμε να δώσουμε και τη ζωή μας ακόμα ώστε να σωθεί η βασιλίδα των πόλεων, η πατρίδα και το καταφύγιο των χριστιανών, η ελπίδα κι η χαρά όλων των Ελλήνων».

Ήταν η πρώτη φορά που αυτοκράτορας της Νέας Ρώμης, του Βυζαντίου², χαρακτήρισε την Κωνσταντινούπολη ελληνική πόλη.

Ο Κωνσταντίνος κέντρισε το θρησκευτικό τους συναίσθημα, μα δεν παρέλειψε να τους παρακινήσει να κάνουν και το πατριωτικό χρέος τους. Τους θύμιζε πως η Βυζαντινή Αυτοκρατορία είχε κατακτήσει σχεδόν όλη την τότε υφήλιο, από την Ιβηρική Χερσόνησο ως τα Βαλκάνια, κι από την Αφρική ως την Περσία, και τους εξέφρασε τη βαθύτερη σκέψη του: ήταν κρίμα κι άδικο αυτούς τους απογόνους ένδοξων πολεμιστών, του Λεωνίδα, του Περικλή, του Θεμιστοκλή, του Πελοπίδα, του Αλέξανδρου, να τους υποδουλώσει ο γόνος μιας νομαδικής φυλής από τα βάθη της Ασίας.

Και κατέληξε: «*Λοιπόν, αδελφοί και συστρατιώται, έτοιμοι έστε τω πρώι, [...] ποιήσωμεν τους εναντίους μετά αισχύνης εκ των εντεύθεν κακώς αναχωρήσωσιν*».

Ο Γεώργιος Φραντζής κατέγραψε τα λόγια του αυτοκράτορα, μολονότι ο ίδιος απουσίαζε από τις συνάξεις αυτές. Περίπου τα ίδια ανέφερε ο καθολικός αρχιεπίσκοπος Μυτιλήνης, ο Λεονάρδος από τη Χίο, που ήταν παρών, στο υπόμνημά του προς τον πάπα Νικόλαο Ε΄. Είναι φανερό πως ο Φραντζής, ή εκείνοι που τον πλαστογράφησαν, αντέγραψε τον Λεονάρδο, αφού το χρονικό του γράφτηκε στην Κέρκυρα, πολλά χρόνια μετά την Άλωση. Τηρουμένων των αναλογιών, το θέμα της εγκυρότητας της αφήγησής του θυμίζει το λεγόμενο ομηρικό ζήτημα και τη διαμάχη ανάμεσα στους φιλολόγους, αρκετοί από τους οποίους αναρωτιούνται αν τα δύο έπη του Ομήρου, η *Ιλιάδα* και η *Οδύσεια*, είναι του ίδιου ποιητή και αν μέσα σε αυτά υπάρχουν πρόσθετες καταγραφές.

Ας ξαναγυρίσουμε στον Κωνσταντίνο, ο οποίος, μετά τους συμπατριώτες του, απευθύνθηκε στους Βενετσιάνους που ήταν αποφασισμένοι να αμυνθούν κατά του εισβολέα. Τους είπε: «*Ενετοί ευγενείς, αδελφοί ηγαπημένοι εν Χριστώ τω Θεώ, άνδρες ισχυροί και στρατιώται δυνατοί και εν πολέμοις δοκιμώτατοι, οι διά των εστιλβωμένων υμών ρομφαίων και χάριτος πολλάκις πλήθος των Αγαρηνών εθνα-*

τώσατε, και το αίμα αυτών ποταμειδώς εκ των χειρών υμών έρρευσε, τη σήμερον παρακαλώ υμάς ίνα την πόλιν ταύτην την ευρισκομένην επί τοςάυτη συμφορά του πολέμου ολοψύχως και εκ μέσου ψυχής γένητε υπερασπισταί...»

Μίλησε και στους Γενοβέζους, που πήγαν να συμπολεμήσουν μαζί του: *«Ω Λιγουρίται, εντιμότατοι αδελφοί, άνδρες πολεμισταί και μεγαλοκάρδιοι και φημιστοί, καλώς οίδατε και γινώσκετε ότι η δυστυχής αύτη πόλις πάντοτε ουκ εμοί μόνον υπήρχεν, αλλά και υμίν διά πολλά τινα αίτια. Υμείς μεν πολλάκις μετά προθυμίας αυτή εβοηθήσατε, και συνδρομή υμετέρα ελυτρώσατε από των Αγαρηνών των αυτής εναντίων. Τα νυν πάλιν ο καιρός εστί επιτήδειος ίνα δείξητε εις βοήθειαν αυτής την Χριστώ αγάπην και ανδρείαν και γενναιότητα υμών».*

Τελειώνοντας, έστρεψε το κεφάλι του γύρω γύρω, και δήλωσε στους παρευρισκόμενους πως αποθέτει το σκήπτρο του στα χέρια τους για να το διαφυλάξουν. Και συνέχισε: *«Σας παρακαλώ ακόμα να πειθαρχείτε στους αξιωματικούς σας».* Μετά πρόσθεσε: *«Ζητάω την αγάπη σας. Αν φυλάξετε τις εντολές μου μέσα στην καρδιά σας, ελπίζω πως ο Θεός³ θα μας λυτρώσει από τούτη τη δίκαιη απειλή του».*

Ο Κωνσταντίνος ολοκλήρωσε το λόγο του και δάκρυσε· είχε επίγνωση για το μάταιο του εγχειρήματος. Ήταν «ένας γενναίος άντρας», γράφει ο Δημήτρης Φωτιάδης, με την έννοια πως είχε θαρραλέα ψυχή. Αυτό όμως δεν τον εμπόδιζε να διαθέτει ευαισθησίες. Ψηλός, αδύνατος, μαυριδερός, με αδρά χαρακτηριστικά, ενέπνεε εμπιστοσύνη. Μολονότι κόντευε τα πενήντα, δε δείλιαζε, είχε πάρει την απόφαση να δώσει τον υπέρ πάντων αγώνα.

Ναι, επιχείρησε να τους εμψυχήσει πνεύμα αυταπάρ-

νησης, μα δεν αισθανόταν ικανός να τους παρηγορήσει. Τι να σκεφτόταν άραγε εκείνες τις στιγμές; Θυμάμαι τώρα τη φράση του Νίτσε από το *Τάδε έφη Ζαρατούστρα*: «Βλέπω πολλούς στρατιώτες, μα θα 'θελα να 'βλεπα πολλούς πολεμιστές». Η ζωή πρέπει να είναι συνεχής αγώνας και η ειρήνη να είναι πάντα η νίκη, σύμφωνα με το Γερμανό φιλόσοφο. Ο αγώνας όμως των Βυζαντινών ήταν καταδικασμένος· οι πολεμιστές ήταν λίγοι και τους έλειπε η πίστη για τη νίκη. Εκείνοι, κατηφείς και δακρυσμένοι, έδωσαν στον αυτοκράτορα τη διαβεβαίωση πως είναι έτοιμοι να πεθάνουν μαζί του, κι ο Κωνσταντίνος τούς ευχαρίστησε. Μετά περπάτησε γύρω γύρω και ζήτησε από τον καθένα χωριστά να τον συγχωρέσει, εάν ποτέ τον είχε προσβάλει. Έπειτα στάθηκε. Δεν μπορούσε να τελειώσει με ωραία λόγια, ήξερε πως δεν αρκούσαν. Τους υποσχέθηκε λοιπόν χρηματικές δωρεές σε περίπτωση νίκης και τους παράγγειλε να είναι έτοιμοι το πρωί.

Ήταν στιγμές ψυχικής ανάτασης. Η συγκίνηση είχε πλημμυρίσει τους αποφασισμένους πολεμιστές που, αντιλαμβανόμενοι την κρισιμότητα των περιστάσεων, αγκαλιάστηκαν κλαίγοντας. Για λίγο, έπαψαν να σκέφτονται τα παιδιά, τις γυναίκες, τα σπίτια, τις περιουσίες τους. Προείχε η σκέψη για την υπεράσπιση της πατρίδας. Ελεύθερη πατρίδα σήμαινε ελευθερία για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Η ζωή ήταν ωραία. Από τους κήπους έφτανε ο ανοιξιιάτικος αέρας, θωπεύοντας τα πρόσωπά τους. Ωστόσο, η ευωδιά από τα τριαντάφυλλα, τα γιασεμιά, τα αγιοκλήματα, αντί για ευεξία, τους έφερνε θλίψη. Το καλοκαίρι έμπαινε όπου να 'ναι, μα δεν ήταν βέβαιοι πως θα κατάφερναν να το χαρούν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ζωή και θάνατος του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου

Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται το βίο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Πρόκειται για το σχιαγράφημα μιας ηρωικής και συνάμα τραγικής μορφής της ανθρωπότητας. Ο Κωνσταντίνος, από τη στιγμή που στέφθηκε αυτοκράτορας στο Μυστρά, προκάλεσε τη μοίρα του. Ήταν ένας καταραμένος, ένας *maudit*. Άτυχος σε όλα, ακόμα και στο γάμο, μα και στον έρωτα, έμεινε δύο φορές χήρος και η τελευταία γυναίκα της ζωής του, η Άννα Νοταρά, κόρη του Λουκά Νοταρά, τον εγκατέλειψε λίγο πριν από την πτώση της Κωνσταντινούπολης και διέφυγε στη Δύση.

Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, που βασίλεψε για λίγο στα απομεινάρια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Μικρασιάτης και Σέρβος στην καταγωγή, αισθανόταν Έλληνας. Οραματιστής καθώς ήταν, σκόπευε να προβεί σε ριζικές αλλαγές στο μικρό κράτος του, ώστε να το καταστήσει ισχυρό. Δεν πρόλαβε όμως. Έπεσε, ανώνυμος ήρωας, μαζί με τους άλλους συμπολεμιστές του, έγραψε ο Στέφαν Τσβάιχ. Προς δόξαν του, σημαντικοί άνθρωποι των ελληνικών γραμμάτων –ο Βιζυηνός, ο Καβάφης, ο Καζαντζάκης, ο Καραγάτσης, ο Κόντογλου, ο Εγγονόπουλος, ο Ελύτης– τον έχρισαν και λογοτεχνικό ήρωα.

Το παρόν μυθιστορηματικό χρονικό περιέχει σκηνές από το βίο του, τον πολεμικό και τον ερωτικό, σε μίαν αφήγηση που μοιάζει με παραμύθι, ενώ δεν είναι παραμύθι.

ISBN 978-618-01-0082-2

9 786180 100822

ΚΩΔ. ΜΗΧΣΙΗΣ: 13019

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
 ΤΑΤΟΙΟΥ 121 & ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΡΚΟΥΡΗ 1
 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
 ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
 www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr